

syys! Oi oikeus! missä onkaan teidän pelastus! — Voi hirmuista alkakautta! Ja milloin tämä kaikki loppuu? — Vasta sosialistisessa yhteiskunnassa se on mahdollista jolloin ei enää tule kysymykseen suuret verenvuodotukset, vaan asiat ratkaistaan silloin kaikki rauhallisesti. Siis koettakamme kaikki pyrkiä siihen suuntaan, että se niin tulisi olemaan.

**Näytelmäseuran johtaja, Yrjö Tuovila, on saapunut paikkakunnalle. En ole vielä kuullut mitä kaikkea tullaan esittämään ensi näytännökaudella, mutta sen vain sanon, että monta näytännökaudelta iltaa tullaan taas viettämään Ahjolassa ensi talven mittaan.**

**Toinen lähetys nahkapaikia lähti täältä harjoitusleirille, Amerleau Lake'lle, tänään kuu 19 p:nä, niiden mukana myös jottakin suomalaisia nuorukaista. Heille pidettiin suuremmissa läksäisissä. Paraatti marssi ympäri kaupungin, siinä oli jos jonkinlaiset kaartil edustettuina ja perässä soittoakusta soittanut jotain kansallissävelöitä.**

**Työläis-siskot, muistakaa velvollisena omaa lehteänne kohtaan. Tilaakaa Toveritar, sillä se on halpa ja hyvä lehti. Te tiedätte että Selma-täti on peräsimessä. — ainakin vielä. — Paha kyllä, että hän omien sanojensa mukaan tulee siitä poistumaan, ainakin vähäksi aikaa. Mutta toivomme on, että hän yhä virkeämpänä palaa takaisin, lehluttamaan kyhänsä, jota me niin kipeästi kaipaamme.**

MARIA.

## BENALTO, ALTA. CAN.

**On ikävä seikka, että työläiset keskenään alkavat etuoikeuksia toisiltaan pyrkiä anastamaan, ja vielä sellaiset, jotka ovat joskus kuulleet yhteen joukkoon ja juuri sen yhteenkuulumisen avulla ajavat pyyteitä. Ja he sanovat, että työväenliike saisi kuolla tykkäänään. Olen kuullut, että osaston päätökset eivät merkitse mitään, vaan he tekevät osaston omalähteen kanssa miten itse haluavat, vaikka ovat jokainen ulkona osaston jäsenyydestä. Sanovat vielä, että osaston on pyydettyä ensin lupa, jos nekaltaivat mennä omaan huoliinsa. Ja ne osaston luottokunnat, joiden hallussa haali on kannattavat tätä, koska eivät enään toimi osastossa, vaan ulkona osastosta ilman osaston myöntymistä.**

Tästä johtuu mieleeni, että mitä on luottokuntatoisuus? Se on kaukana ainakin tämän tapaisesta touhusta. Ja taas tulee mieleen kysymys: tulemmeko aina elämään sellaista aikaa, joka synnyttää tällaisia ristiriitoja? Ei sinukaan! Jos taantumus heikkiseksi voittaa, niin ei se voi aina kestää. Toverit älkää pettäkö luottokuntaa, älkää nahjatko välissänne pikkuriittoja, älkää olko pikkumaisia. Meillä työläisillä on kyllä vastuksia volettavana, vaikka kalcin yhdessäkin sisomme. Eripuraisina, eri työmiin ryhmittyneinä, toistamme tuomitsevana me kaiken hävlimme.

Olen tarkoin seuravaa teidän paikallista toimintaanne. Sillä tällaisista tapauksista on annettava tarkka selvä puolueelle lehtien kautta ja järjestyneelle työväestölle, että he tietävät varoa tällaisia tapauksia keskustellessaan.

Toivon sentään, etten tarvitse lästä asiasta enemmän puhua, vaan että se voitaisiin täällä keskinäisesti sopia kaikkien yhteiseksi tyydytykseksi. Sitä toivon. ANNA.

## KUVIA KIRJAVASTA IHMISELÄMÄSTÄ.

Oatkoa kolmannella sivulla.

läitä kesäleirille. Kaupunki antoi leiripaikaksi puiston keskikau-pungilta, ja tunsii ylpeyttä ja kiitollisuutta saadessaan näin kunioitetut vieraat kylaansa.

Uljaita ja kauniita olivat nämä nuoret sotilaat uniformissaan. Kaunista oli nähdä heidän jär-jestyneitä joustavia harjotuksi-aan, ihanata, romantillista kuulla heidän signaalitorviensa puhal-lusta. Yleensä heidän tulonsa loi kylään mutta elämää, vaihdetta

jokapäiväiseen tavallisuuteen ja koko kylän väestö vietti suurta sunnuntaipäivää.

Ja erittäinkin kylän nuoret ty-töt nyt löysivät romaaniunelmi-ensa yltäkkää toteutuneen. Nuoruuden haaveissaan, viattomissa unelmissaan he heittäisivät nuor-ten sotilaiden syliin. Sotilaiden, joilla ei ollut muuta tehtävää kuin siistiä uniformujaan, kiillot-taa aseitaan, harjotella joskus, käydä joskus vangitsemassa hal-litukselle vastarintaa tekeviä, ja suurimman osan aikaa miellyttää naisia.

— Herra kapteeni, virkkoi e-räänä aamuna vanhanpuoleinen äidillinen nainen. Näin illalla myöhään yhden sotilastanne leikkivän nuoren kuusitoista vuo-tiaan tytön kanssa puistossa e-päilyttävän näköisellä tavalla. Pelkään että joukkonne turmelee meidän nuoret tyttäremme.

— Madami, olen kovin pahoil-lani, että sellaista tapahtui. Tu-len katsomaan, että sotilaat käyt-täytyvät kunnianarvoisesti.

Illalla komensi kapteeni mie-hensä riviin ja antoi heille seu-raavan varoituksen:

— Jos näen, tai saan kuulla yhdenkään teistä pitäneen epä-lyttävää seuraa kahdeksantoista vuotta nuoremman tytön kanssa, niin tuomitsen sota-ikäisessä raiskauksesta rangaistavaksi.

Kapteeni tarkoitti mitä hän sa-noi. Hän teki parhaansa. Omas-sa käytöksessään hän oli kunnio-ittanut ansaitseva.

Mutta onko kahdeksantoista-vuotta täyttänyt, romaaneilla, vuosisatojen kasvattamilla käsit-teillä mielikuvituksiaan kehittä-nyt tyttö voimakkaampi suojele-maan itseään kuin alle kahdek-santoista vuotias? Ja sitäpaitsi vuosisatoja, vuosituhansiaakin eli-neet, kasvaneet ja kehittyneet kä-sitykset, jotka romantiikan muo-dossa ilmestyvät nuoreen mie-leen, ovat voimakkaammat kuin laki. Voipiko olla takeita siitä, että ankarammakaan toimenpi-teet voivat estää nuoria tyttöjä menemästä sinne mihin heillä on kaikista palavin halu mennä, ei pahassa eikä synnillisessä tarkotuksessa, vaan viattomassa täy-sin puhtaassa tarkotuksessa. Ja voipiko olla takeita siitä, ettei-vätkö nuoret sotilaat, joiden mie-li on yhtä romantillinen, joiden luonnollinen vetovoima toiseen sukupuoleen näissä olosuhteissa tavallistakin voimakkaampi, ja joilla kaiken muun lisäksi ei ole huolta huomisesta päivästä, ei vastuuta seurauksista, voipiko olla takeita siitä, että he tulevat työntämään pois luotaan heidän peräänsä juoksevat tytöt.

Mitä yhteiskunta yleiseen kas-vatuksen muodossa kylvää, sitä saapi se myöskin niittää.

4.

Onnellinen nuori pari istui ku-herrellen illan hämärässä naut-tien onnestaan, joka oli jo kestä-nyt viisi kuukautta. Nuori vai-mo varsinkin tunsii sanomatto-man onnen tunteen, sillä hänen miehensä rakkauden lisäksi tunsii äidillisen onnen itseään kohdanneen.

— Kaarlo, armas Kaarloni, kuiskasi vaimo, Rakkautemme on kypsä, kannan jo sen hedelmää sydämeni alla. Oi eikö omi!

Miehen katse jäykistyi, hän

riuhkasi itsensä irti vaimonsa sy-leilystä ikäänkuin jostain inhot-tavasta ofhosta.

Vaimo kalpeni hämmästykses-tä ja pelosta. Hän ei voinut kä-sittää, miksikä tuo ilosanoma sel-laisen vaikutukseen mieheen te-ki. Herken kuluttua hän sentään uskalsi kysyä:

— Mitä sinä nyt ajattelet?

— Jos sinun asiiasi on niinkuin sanot, niin sen tiedät ettei se mi-nun syyni ole, vastasi mies, ve-tääniyden yhä edemmäksi vaimos-taan ja katseensa käyden entistä synkemmäksi.

Vaimo oli vähällä pyörtyä tä-s-tä odottamattomasta asiankään-teestä. Hän ei voinut ymmärtää minkätähden miehensä voi näin käyttäytyä, näin häntä soimata, kun hän tiesi niin varmaan syyt-tömyytensä. Elämä tuntui epä-toivoiselta. Kaikki mikä siihen saakka oli ollut kaunista ja py-hää särkyi nyt yhdellä repäyk-sellä kuin ukkosen ruhjomana. Niin katkerasti, niin kipeästi, raatelevasti koski häneen tuo sy-vä loukkaus, kun se tuli sellai-selta henkilöltä, jolle oli kaik-keensa uskonut. Kärsimyksensä olivat, sanoi kuvaamattomat. Tuntui kuin yhdyselämä miehen-sä kanssa tämän jälkeen olisi kokonaan mahdotonta. Ja jos eivät he olisi olleet laillisesti mies ja vaimo, niin ei maan ja taivaan väliltä olisi löytynyt sitä voimaa, joka hänet olisi sen mie-hen kanssa avioliittoon voinut pakottaa.

Kaikki entiset käsitteet hyvä-stä ja pahasta, puhtaudesta ja e-päpuhtaudesta särkyivät nyt kuin snippuakuplat vaimon mielessä. Ankan siveellisyyskasvatuksen saaneena oli hän aina inhonnut sydämessään niitä nuoria, jotka ennen avioliittoa antautuivat toi-silleen rumiineen, sieluineen, mutta nyt sekin hyve häipyi kuin tulku tuuleen, sillä hän olisi antanut vaikka puolen elämästään, jos olisi voinut sillä het-kellä katkaista välinsä Kaarlon kanssa ilman virallista skandaalia.

Kului päiviä, viikkoja, kuukau-sia kärsimyksissä ja sieluntus-kissa. Kumpikin puoliso kärsi sanomattomasti. Vihdoin vähissä erin sai vaimo tietää mihelteän, mistä tämä kaikki johtui. Se johtui tiedon puutteesta, tietä-mättömyydestä.

Mies oli vaan tavallinen työ-mies, jolla ei elämässään ollut ollut tietoihin ja oppeihin tilai-suutta. Sukupuolielämän salai-suudet pysyivät hänelle salai-suuksina paitsi niitä oppeja mitä hän seuraveriteiltään sai. Ja hänelle olivat seuraverinsa an-taneet sen neuvon, että jos mies kieltäytyy sukupuoliyhteydestä naisen kanssa kahdenkymmenen-viiden vuoden ikäiseksi, niin sen jälkeen ei ole pelkoa siitä, että hänelle voi syntyä jälkeläisiä. Ja mies ollen luonteeltaan vasten-mielinen lapsia kohtaan, oli hän ottanut neuvosta vaarin. Ja niin lujasti hän uskoi tuon neuvon todenperäisyyteen, ettei muuta voinut kuin soimata vaimoan uskottomuudesta, kun vaimo hänelle tuon onnen tunteensa il-maisi.

Puolisot jatkoivat yhdyselä-mää, mutta onnea ei siinä enää

täydellistä koskaan ollut, vaik-voosien vieressä ja lapsien luvu-lisääntyessä tuo ensi katkeru-olikin tasottunut ja jossak-määrin haihtunut.

— Jospa mieheni olisi sanon silloin, kun hänelle tilani ilm-tiin, että "sinä olet niin terve-reipas, että varrotaan nyt mit-pulskan perillisen sinä mint-lahjotan", tai jotain sinnepä niin silloin olisi onnemme ol- ja säilynyt täydellisenä." sai vaimo asiata ystävättärelleen kertoessa. Hän lasteni isä ol silmissäni niin hyvä, niin raka-tettava ja iloisella mielellä olis elämän taakan hänen kanssa: kantanut. Mutta sen sijaan tul kuin elävältä haudatuksi, enk kyynelittä voi sitä aikaa koskaa muistaa, vaikka siitä on jo mo-ta pitkä vuotta kulunut kui onnemme murskaantui.

"Oi nuoret, nuoret, te, joill: on elämä vielä edessä, aja-telkaa ennenkuin ajattelematto-muudessa ja pikamielisyudessa rikotte ainaiseksi sen, mikä teille elämässä on kalleinta."

(Jatk.)

## VANHA KATE

Kirj. Anna Aro.

Kahdeksantoista vuotta on vanha Kate, kulkenut pesemässä pyykkiä parempiosaisille. Kate oli seitsemäntoista vuoden van-ha kun hän jätti syntymäseur-tsa ja matkusti New Yorkiin missä onnistui saamaan heti pal-veluspaikan.

Kate ahersi aamusta iltaan alkerasti pienellä palkalla, jopa toisinaan teki kahdeksantoista tuntisia työpäiviä. Kate oli jo pienenä tottunut kovaan työhön eikä hän sen paremmasta tietä-nyt.

Vuodet vierivät ja Kate aikoi mennä avioliittoon, jonka tehtä-vän hän kyllä olisi saanut jättää tuonneemmaksi, mutta Irlannin kuuma veri kiehuu hänen suonis-saan ja samoin hänen toverinsa, joka oli samaa kansallisuutta. Kate luuli taivaan avoimena ole-van, kun hän avioliittoon pur-jehti.

Ensimmäiset avioliiton vuodet kuluivat toinen toisensa perään hiljaisesti. Mitä useamman päi-vän viikossa Kate jaksoi käydä pyykkiä pesemässä, sitä parem-min he tulivat toimeen.

Mies oli juoppo, joka seikka ei ole mikään ihme Amerikassa. Katen perhe-elämä oli kokonaan toisenlaista kuin mitä hän silloin mielessään kuvitteli, kuin avio-liittoon menivät. Heille synti kahdeksan lasta, joista elämäär jäi vaan neljä. Neljä kuoli pie-nenä. Vanhin lapsista oli poika, joka eli 12 vuoden vanhaksi. Hän söi vahingossa myrkytetyn sienien ja kuoli jonkun tunnin

(Jatkoa kahdeksannella sivulla)

## NAISET HUOM!

Koti koruompelukoneita, kehyksiä ja malleja myöpi — sekä myös antaa opetusta edelläänottujen koneitten käytössä. Kone ja oppi \$3.50.

Hanna Hannula,

104—9th Ave., Seattle, Wash.

NAISTEN OSUUSKOTI  
2185—15th St.  
SAN FRANCISCO, CAL.  
Telefooni: Market 3958  
SAN FRANCISCO